

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-02-17
Besvaras senast
2020-02-26 kl. 12.00

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:967 Kränkningar av mänskliga rättigheter i Etiopien

De flesta förstår att en övergång från diktatur mot demokrati ofta är en svår process. Demokrati kan inte komma från en dag till en annan. Det är något som måste växa fram. Den transformering som pågår i Etiopien just nu är oerhört viktig. Jag hoppas att den fortsätter längs demokratins väg, trots att vägen inte alltid är rak.

De kommande valen i landet är ett test för att se hur systemet kommer att fungera. Speciellt hur valet genomförs och hur resultatet kommer att respekteras. Jag var en av dem som nominerade premiärminister Abiy till Nobelpriset. Hans stora engagemang och energi har bidragit till ett ökat lugn i regionen. Inte minst freden med Eritrea och närmandet till Somalia, för att nämna bara två av många exempel. I motiveringen till nomineringen av Nobelpriset står det också att läsa att den reformprocess som inletts på hemmaplan också är otroligt viktig. Etiopien har en jämställd regering, tusentals politiska fångar är frigivna, oppositionspartier som varit i exil är välkomna tillbaka till landet och kan åter verka. Det råder yttrande- och tryckfrihet. Allt detta är saker som verkade helt överkligt i landet enbart för några år sedan.

Men vägen är som sagt skakig. Fortfarande finns det brister med rättsstaten, våld med etniska förtecken som brett ut sig och en stor ojämlikhet i landet.

Det tidigare auktoritära styret visade sig vara en katastrof. För alla. Alla de som blivit dödade; Alla de miljoner människor som tvingats att fly. Alla de som mördats utan att ställas till ansvar. Det bäddade för den revolution som landet nu genomgår. Därför måste reformerna fortsätta framåt, att de skulle stanna av vore förödande för landet och folket.

”Kärleken vinner alltid. Att döda en medmänniska är ett nederlag. Till de som försökt att splittra oss, jag vill berätta för er att ni har misslyckats”, sa premiärminister Abiy efter ett mordattentat mot honom. Jag hoppas att Abiy själv håller fast vid de här orden och bygger ett land där alla människors lika värde och rätt respekteras. Där dialog förs.

Invånare i västra och södra Oromia är under ett undantagstillstånd som utfärdats av den nuvarande regeringen. Om det finns illegala rebellgrupper som opererar så är det självklart att dessa måste bekämpas men då måste det förstås

ske i enlighet med krigets lagar. I västra och södra Oromo är internet, telefonlinjer, ström och vatten på vissa håll avstängt. Civilbefolkningen får enligt vittnesuppgifter lida i veckor under de pågående operationerna. Det har också framkommit vittnesmål om att den federala armén dödar obehäpnade i civilbefolkningen för att de sägs stödja en rebellfraktion. Det förekommer även rykten om utomrättsliga avrättningar av oskadliggjorda kombattanter. Förutom detta så finns det även uppgifter om brända hus, våldtäkter och trakasserier som en del i krigföringen. Dessa aktioner äger rum mitt under skördesäsongen och det skapas rykten om att detta är planlagt för att svälta människor till underkastelse. Det behövs oberoende utredning av vad som pågår.

Den 2 februari skriver Bekele Gerba på Facebook: I östra Wallaggaa, Najjoo distrikt i området Buuyyaa Bollittii har mina två kusiner som heter Jootee Taaddasaa och Taammiruu Taaddasaa dödas samtidigt av etiopiska regeringens militär i går. Båda två var bönder och hade inga vapen på sig.

Utöver detta finns det uppgifter om att många personer, en del säger tusentals, som inte har kopplingar till någon stridande grupp hålls i fängsligt förvar utan rättslig prövning.

Jag delar premiärminister Abiys uppfattning om att slåss med vapen och krig är ett gammalt sätt, dialog är alltid att föredra. Därför måste alla inblandade i stridigheterna uppmanas till dialog och försoning. Det är det förlåtande och försonande budskapet som är den starka kraften i Abiys ledarskap. Men omvärlden måste också stödja Etiopiens väg mot demokrati. Det är som sagt ingen lätt process när tidigare fiender ska integreras med varandra, när tidigare gerillasoldater ska ställa om till civilt leverne. Samtidigt ska folket i västra och södra Oromo veta att omvärlden börjar se vad som händer hos dem. Generationer av befolkningen har släktingar som blivit dödade till följd av sympatier med ett eller annat parti eller rörelse. Vägen framåt får inte ske med blod utan måste ske via dialog inom Etiopiens lagar. Det behövs även utredningar så att de som begår brott mot mänskliga rättigheter eller folkrätten ställs till ansvar.

Ett tecken på de oroligheter som pågår i landet är att en norsk medborgare nyligen blivit misshandlad av polis precis efter ett uppträdande som hon gjorde tillsammans med andra artister. Hon själv säger till den norska tidningen Bergensavisen att hon inte trodde att något sådant här skulle kunna hända.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Hur ser ministern på att stödja Etiopien i tranformeringsprocessen mot demokrati och utkräva ansvar av de parter som begått brott mot mänskliga rättigheter samt bidra till försoningsprocessen som är tänkt att starta efter valen?

.....

Anders Österberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander